

Heerlen

Voorstel

gemeenteraad

Vergadering:
gemeenteraad Heerlen

Heerlen, 19 december 2023

Vergaderdatum:
31-01-2024

Onderwerp

Correctie stadsdeel-, wijk- en buurtindeling

Registratienummer:
72965

Agendapunt:

Inleiding/aanleiding

Gemeente Heerlen hanteert voor een eenduidige onderverdeling van haar grondgebied een in 1997 vastgestelde stadsdeel-, wijk- en buurtindeling. Vanwege de stedelijke ontwikkelingen in onze gemeente hebben we geconstateerd dat de huidige indeling in bepaalde grensgebieden achterhaald is en een actualisatie noodzakelijk is. Het feit dat het nieuw ontwikkelde Maankwartier momenteel onderdeel uitmaakt van de wijken Heerlen-Centrum en Grasbroek-Muschemig-Schandelen is bijvoorbeeld vanuit financieel en statistisch oogpunt ongewenst. Door de voorgestelde grenscorrectie valt het Maankwartier volledig binnen Heerlen-Centrum.

In de loop van de tijd zijn er verschillen ontstaan tussen de administratieve adressen en geografische kaart met wijk- en buurtinformatie. Deze verschillen moeten opgelost worden.

Het wijzigen van onze stadsdeel-, wijk- en buurtindeling is van invloed op diverse doelgroepen. Enerzijds hanteren diverse organisaties de gemeentelijke indeling als uitgangspunt voor het organiseren van hun processen of beheergebieden en anderzijds hebben burgers of bedrijven binding met een specifieke buurt of wijk. Tijdens het voorbereidingsproces van dit voorstel zijn o.a. het sociale- en veiligheidsdomein breed geïnformeerd over de beoogde veranderingen.

Nadrukkelijk moet vermeld worden dat er geen adreswijzigingen plaatsvinden.

Omdat de gehanteerde afbakening en benaming op een gestandaardiseerde wijze wordt doorgevoerd is er gebruik gemaakt van de landelijke "Richtlijnen-voor-gemeenten-vaststellen-indeling-naar-wijken-en-buurt-indeling versie 2.5 uit 2023" van het CBS. (zie bijlage 6)

Gehanteerde uitgangspunten voor afbakening zijn:

- Wijken en buurten worden ingedeeld op basis van ruimtelijke ordening en historische dan wel stedenbouwkundige kenmerken.
- De indeling is zoveel mogelijk stabiel, waardoor wijken en buurten door de tijd kunnen worden gevolgd en ontwikkelingen kunnen worden waargenomen.
- Belangrijke wegen (zoals spoorwegen, hoofdwegen of andere drukke wegen) en natuurlijke grenzen (zoals beken) komen in de indeling terug als grenzen voor wijken en buurten.

- Stadsdelen worden niet opgenomen in de landelijke wijk- en buurtindeling en er worden door het CBS dan ook geen cijfers over gepubliceerd in reguliere publicaties.

Gehanteerde uitgangspunten voor benaming zijn:

- De naam moet zoveel mogelijk aansluiten bij herkenbare en gangbare namen, zoals ze bijvoorbeeld op gemeentelijke plattegronden of borden langs de weg worden gebruikt.
- Zorg ervoor dat elke naam binnen de gemeente uniek is, waardoor spraakverwarring wordt voorkomen.
- Laat elke naam uit maximaal 40 karakters bestaan. Vermijd afkortingen zoveel mogelijk.

Het CBS hanteert geen uitgangspunten voor de inrichting van stadsdelen. Dit niveau heeft gemeente Heerlen echter toegevoegd in het kader van een gewenste gebiedsindeling op een hoger niveau t.b.v. het uitvoeren van diverse gemeentelijke processen. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking met JENS.

T.o.v. de vastgestelde wijk- en buurtindeling uit 1997 zijn ca. 100 adressen met een onlogische buurtnaam gecorrigeerd en diverse grenscorrecties toegepast. Enkele voorbeelden zijn opgenomen in bijlage 7.

Het CBS wordt gezien als landelijk beheerder en grootste gebruiker van alle wijk- en buurtindelingen. De gemeenten bepalen hoe hun wijk- en buurtindeling eruit ziet en het CBS neemt dit, na onderlinge afstemming over. De voorgestelde correcties worden per 1-4-2024 door het CBS overgenomen (bij het CBS zijn ze per 1-1-2025 van kracht).

Kader

Programma Bestuur en ondersteuning

Kernthema

Buurtgericht werken

Bevoegdheid

Raad

Voorstel

1. In te stemmen met de gecorrigeerde stadsdeel-, wijk- en buurtindeling n.a.v. ontwikkelingen in de gemeente.
2. In te stemmen met het hanteren van een indeling op basis van buurten, wijken en stadsdelen conform landelijke en gemeentelijke uitgangspunten.

Argumenten

1.1. Onlogische verdeling van Maankwartier in Heerlen-Centrum en Schandelen-Grasbroek oplossen.

Momenteel behoort een groot deel van het Maankwartier bij Schandelen-Grasbroek. Hierdoor kunnen de rijksgelden die beschikbaar gesteld zijn t.b.v. Heerlen-Noord in principe ook ten goede komen aan het Maankwartier. Dit is niet gewenst. In de nieuwe situatie behoort het Maankwartier volledig bij Heerlen-Centrum.

1.2. Bij ontwikkelingsgebieden de gewijzigde bebouwing toebedelen aan de gewenste wijk en buurt.

Zo is bijvoorbeeld op de autoboulevard na 1997 bebouwing gerealiseerd, waarbij de huidige grens dwars door meerdere gebouwen loopt (zie bijlage 7).

1.3. Begrenzing wijken en buurten aansluiten op gewijzigde (water)wegen en openbaar groen.

T.o.v. de situatie in 1997, het moment van besluitvorming voor de huidige wijk- en buurtindeling, is op een groot aantal plaatsen in Heerlen de situatie veranderd waardoor veel grenzen niet meer aansluiten op feitelijk begrenzingen in de openbare ruimte. Op basis van de beschreven uitgangspunten van VNG en gemeente Heerlen (zie bijlage 4) is de begrenzing gewijzigd op de locaties waar dit gewenst is.

De landelijke criteria voor het bepalen van de wijk- en buurtindeling worden door het CBS vastgesteld en zijn hierdoor leidend (zie bijlage 6).

1.4. De administratieve wijk- en buurtindeling gelijktrekken aan de geografische indeling.

Conform het besluit van 1997 zijn er op enkele locaties verschillen ontstaan tussen de administratieve indeling (zie bijlage 2) t.o.v. de geografische indeling (zie bijlage 1) van onze wijk- en buurtindeling. Deze situatie is niet gewenst.

2.1. Het voldoen aan de landelijke richtlijnen van het CBS voor de buurt-, en wijk naamgeving bij gemeenten (zie bijlage 5).

2.2. De wijk- en/of buurtindeling wordt aangepast voor de betreffende adressen (zie bijlage 2 en bijlage 3).

Tegenargumenten en risico's

1. Sociale verbondenheid kan bij veranderende begrenzing in het gedrang komen.

Kosten en dekking

Geen

Communicatie

- De belangrijkste interne afnemers van wijk- en buurtinformatie zijn betrokken of geïnformeerd tijdens het voorafgaande proces.
- Overleg heeft inmiddels plaatsgevonden met het CBS, BsGW en Het Gegevenshuis.
- Intern worden alle teammanagers geïnformeerd over de nieuwe indeling.
- Via intranet worden alle medewerkers geïnformeerd over de nieuwe indeling.
- Externe communicatie vindt plaats via www.heerlen.nl.
- Via de gebiedsregisseurs worden de buurtorganisaties geïnformeerd.
- Op verzoek vindt rechtstreekse communicatie plaats met belanghebbenden en stakeholders.

Evaluatie

N.v.t.

Planning, procedure en uitvoering

16 januari 2024, Commissie Economie, Bestuur en Financiën

31 januari 2024, Raadsvergadering

februari 2024, communicatie met buurtorganisaties via gebiedsregisseurs
aanlevering wijzigingen bij CBS
verwerking mutaties bij Het Gegevenshuis
verwerking mutaties bij Heerlen

Bijlagen

1. Tekening met gecorrigeerde buurtgrenzen

2. Was-wordt bestand wijzigingen per wijk en buurt op adresniveau
3. Wijzigingen aantal adressen op wijk en buurtniveau
4. Overzicht van gehanteerde uitgangspunten
5. Lijst met gecorrigeerde stadsdeel-, wijk- en buurtcodes en namen
6. CBS richtlijnen-voor-gemeenten-vaststellen-indeling-naar-wijken-en-buurten versie 2.5
7. Voorbeelden van grenswijzigingen

Burgemeester en wethouders van Heerlen,

de secretaris,
drs. V.N. Gosselink-Van Dijk

De burgemeester,
drs. R. Wever

raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. registratienummer;

gezien het advies van de raadscommissie ;

besluit:

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van

de griffier,

de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer

drs. R. Weaver